



UNIVERSITÄTS-  
BIBLIOTHEK  
PADERBORN

# Waerchtighe Historie Van de Martelaers Van Gorcom

**Estius, Wilhelm**

**Antwerpen, 1604**

Capittel XVII. Vande vreeselijcke doodt die Lumme naer-der-handt  
ghestoruen is.

---

[urn:nbn:de:hbz:466:1-64552](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-64552)



van Lumme oock in sijne absentie hebbē bedzeuen/  
wordt op hem als op den aucteur gheleght. Maer  
ghenomen dat hy niet alle de scyten van sijn volck  
veur goetd ghehouden oft gheprezen en heeft / en  
dunckt v niet dat die dingen die-men sekerlyck we-  
tet deur sijnen wille ende bevel gedaen te zijn / vele en  
swaer ghenoech zijn om open-baere vol-doeninghe  
daer veur te moeten doen?

## CAPITTEL XVII.

Vande vreeselijcke doot die Lumme naer-der-  
handt ghestoruen is.

**A**ls dan de menschelijcke straffinghe staepende  
was om alle dese boofheden te rastyden / al-soo  
dat oock de mil-dadighe gheen teekenen van een  
berouwigh ende veroodtmoedigh herte en toonde:  
ten langhen lesten Godt de recht-beerdighe rechter  
willende wrake doen / ende de selue openbaer ende  
alle de werelt kennelijck maecten / heeft laeten ghe-  
schieden dat sijne eyghene huyf-hondt hem gebeten /  
ende deur den bete ghequetst heeft. Op de quetsure  
is ghevolght een heete coztse / ende seer swaere sieck-  
te / al-soo dat hy brandende van hitte ende onpa-  
tientigh inde pijn / riep: Ist oock mogelijk datter  
yemandt inde werelt magh zijn die al-sulcken toz-  
ment lijdt / als ick nu lijde? Daer-en-bouen men  
seght dat hy in t midden van sijn pijnen dese woor-  
den veur d'leste gelyzen heeft: O Godt nemt dese  
siele upt den lichaeme / want ick en kant's niet lan-  
gher verdragen. Dese woorden schijnen te kennen  
te gheuen dat Lumme ten lesten in sijn pijnen de  
wrekkende handt Godts ghekent heeft / ghelijck ge-  
kent hebben Antiochus / ende de andere vervolgers  
der goeder / hier bouen ghemelt. Ick wete wel dat



vele iaerendaer naer de sprake ghegaen heeft / dat  
 Lumme Catholijckelijck soude ghestozuen zijn.  
 Dat waere deur-waer seer te wenschen / en soo verre  
 het al-soo is / het moet gherekent worden onder de  
 miraculen vande maght ende gratie Godts. Maer  
 ick hebbe vernomen / datter sekere oorzacken zijn  
 gheweest van dese maere onder het volck te stropen/  
 die noch recht en zijn noch weerdigh om hier ver-  
 haelt te worden. Deur-waer van ghelooft-weerdi-  
 ghe personen hebbe ick hoozen segghen / dat Lum-  
 me in sijn siechte vermaent wesende dat hy sijn son-  
 den aen den Pziester soude bierhten / t selue heeft  
 ghewepghert te doen / segghende dat hy niet en wil-  
 de dat pemandt dan Godt ende hy selue soude we-  
 ten de secreten sijner consciencie. Ende op dat ick in  
 het beschryuē van het eyndeken sijns leuens my niet  
 en soude abuseren / hebbe goedt ghevonden te rade  
 te gaen onder andere heer Jan Fredericus Lum-  
 nius in sijnen tijdt Pastoor van het Begijn-hof tot  
 Antwerpen (want hy onlanghs van deser werelddt  
 ghescheyden is) een man deur sijn Godt-bruchtig-  
 heydt ende geleerdtheydt wel bekent / de welke den  
 Graue van Lumme als heer van sijn vader-landt/  
 van ionghs kindts af ghekent heeft : die oock niet  
 langhe naer sijn doodt / als de saecken tot Antwer-  
 pen in trouble waren / als ballingh naer Lupck ghe-  
 trocken was / ende al-daer eenighe iaeren gewoont  
 hadde / ter welcker wijlen hy een seer profijtelyck  
 boeck / Den schat van een Christen mensch uyt de  
 boecken van S. Augustijn vergadert ende in't licht  
 ghebzaght heeft. Dese heeft my met brieuen ouer  
 twee iaeren aen my ghesonden gheandtwoordt / dat  
 hy niet met allen sekens en hadde van eenighe open-  
 baere versoeninghe by den Graue / t zij in sijn leuen  
 oft in sijn doodt-bedde / ghedaen oft vercreghen: vele  
 min



min conste gheweten oft hy Catholijck ghestoruen  
 was. Maer dat hy eenen Canonick van S. Mar-  
 tens kercke/ghenoemt H. Laureys Blocquery/ die  
 naest het huys vanden Graue woonde/ ende hem  
 doodt hadde ghesien / hadde hoozen vertrecken/ dat  
 hy noyt en hadde ghesien het aen-sicht van eenigen  
 af-lijugē al- soo schrickelijck als sijn aen-sicht was.  
 Ken-gaende den hondt die hem ghebeten heeft / oft  
 hy raesende was oft niet / is heel onseker. Hoe wel  
 dat Joannes Molanus Doctor inde H. Godtheydt  
 te louen / die de saecken vande H. kercke seer nauw  
 heeft onder-socht / in een oratie die hy te Louen  
 open-baerlijck heeft ghedaen / by ghevallē prysende  
 onse Martelaers van Gorcom / van Lumme spre-  
 ket al-dus: Die hen-lieden heeft vervolght / heeft  
 naer-der-handt inde stadt van Luyck / deur het  
 recht-beerdigh ordeel Godts / tot den beul sijns le-  
 uens ghehadt eenen rasenden hondt. Want het be-  
 taemde dat de ghene die drucken was van het  
 bloedt van soo vele Martelaeren / die hy mit groote  
 rasernije hadde vervolght / vā eenen raesendē hondt  
 soude ontfanghen den bete des doodts. Waer deur  
 hy verachtende ende versmaedende het heerlijck re-  
 medie tot S. Huybrecht / heeft in't iaer 1578.  
 den eersten dagh Maj sijn leuen onsalighlijck ghe-  
 eyndt. Dit heeft dese ghelproken. Oock mede  
 Pontus van Heuter inde hystorie die hy van onse  
 Martelaerē op Hollandtschē rijme gemaect heeft/  
 beschryuende de rasernije van Lumme / doen hy  
 het vonnisse des doodts ouer de Martelaerē ghege-  
 uen heeft / ghelijckt hem by eenen raesenden hondt:  
 by-aventuren by maniere van waer-segginge van  
 t'ghene dat toe-comende was. Want hy langhe  
 veur de doodt van Lumme dit heeft gheschreuen.  
 Maer andere zijnder die loochenen dat den hondt



raesende gheweest soude hebben. **H.** Jan Fredericus Luminus en heeft my dat oock niet conuen verclaeren. Daer-om dit tusschen beyden laetende / segghe ick dit alleenelyck: Ist dat het gheenen raesenden hondt en is gheweest / dat dies te meer ende claerder blyckt Godts ordeel teghen den vermoorder der Martelaeren. Want eenen rasenden hondt sal soo wel de vzienden als de vziende bijten. Maer ist dat hy tam ende niet rasende zijnde synen meester ouer-valt / dat wordt deur seer vziende ende als een wonderlyck teecken ghehouden: hoe wel dat oock dit selue versmadelyck is / dienende om des menschen hooberdigheydt neder te drucken / deur den bete van eenen hondt in eenigher manieren te moeten steruen / ghelyck oock de boose Lucianus ghestoruen is. Hier-om dunckt my dat Lumme vervolgher der dienaeren Godts swaerder straffe gheleden heeft / als Sennacherib de Coningh van Assyrien / die teghen Godt hadde gheblasphemert. Want hy deur den Engel Gods die teghen hem strede uyt het Feudtsche landt veriaeght / t'huys comende / is van syn eyghen sonen vermoordt. Maer dese / vande Geusen / daer hy Prince ouer wilde zyn / uyt Hollandt verdrucen / in syn landt weder-om comede / en was niet weerdigh met menschen handen doodt gheslaghen te worden / maer deur den bete van synen hondt is de moordt ghescken. Soo dat nu niet te twijfelen en is / oft Godt en heeft inden verfolger der Martelaeren wel ghe-toont / hoe lief ende eer-weerdigh hy hen gheacht heeft / der welker leedt hy niet soo slechte / maer nochtans schroomelycke doodt heeft willen wesen.

4. Reg.  
19.

CAPIT.